

IVAN LEIŠ

STOLETÁ HISTORIE
VÝPLATNÍCH OTISKŮ Z ÚZEMÍ
ČESKOSLOVENSKA

OBSAH

1 (3)

PODEĚKOVÁNÍ, záměr a úvodní objasnění

2 (9)

Slovo autora k jubileu výplatních otisků

3 (11)

Úvod

Vzory a popisy otisku

4 (12)

Výběr základních definic

Celostvost s výplatním otiskem v poštovním provozu

5 (14)

Předchůdci

6 (26)

Sběratelské legendy

7 (56)

Období větrné růžice (první období)

Československo a Česko - Slovensko 1926 – 1939 (58)

První eseje 20. a 30. let (110)

Protektorát Čechy a Morava 1939 – 1945 (126)

Slovensko 1939 – 1945 (180)

Podkarpatská Rus 1939 – 1945 (192)

8 (196)

Období německé orlice

Zabraná území 1938 - 1945

9 (226)

Období větrné růžice (druhé období)

Československo 1945 – 1948

407

10 (274)

Období zoubkovaného obdélníku

Československo 1946 – 1992 (276)

Česká republika 1993 – dodnes (424)

Slovenská republika 1993 – dodnes (438)

11

Období digitálních otisků (443)

Česká republika a Slovensko

Slovenská pošta 2009 – dodnes (444)

Česká pošta 2014 – dodnes (449)

12

Aposty a automatové známky (456)

13

Příležitostné a propagační výplatní otisky (470)

14

Epilog (479)

15 (480)

O autorovi

16 (481)

Jak jsem tvořil pamětnici

17 (482)

Základní literatura

18(483)

Anotace

19

Anglické resumé – English Summary

20 (485)

OBSAH

První číslo Obsahu je číslo kapitoly, čísla v závorkách jsou čísla stránek.

ANOTACE

Jméno a příjmení: IVAN LEŠ

Název publikace: STOLETÁ HISTORIE
VÝPLATNÍCH OTISKŮ Z ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA

Název v angličtině: ONE-HUNDRED-YEAR-OLD HISTORY
OF THE METER STAMPS ON THE TERRITORY OF CZECHOSLOVAKIA

Jazyk publikace: čeština

Rok sepsání: 2020 – 2021

Rok vydání:

Druh literatury: odborná poštovně historická literatura

Počet stran :

Počet ilustrací:

Klíčová slova v češtině: poštovní historie, obor výplatních otisků, celistvosti, výplatní otisky, eseje

Klíčová slova v angličtině: postal history, meter stamps branch, entires, meter stamps, essays

V roce 1926 se v Československu narodil výplatní otisk – produkt výplatního stroje, racionálního a moderního prostředku k vyplácení poštovních zásilek. V roce 2026 uplyne sto let od tohoto významného okamžiku, který posvětila Světová poštovní unie ve světě a v Československu Ministerstvo pošt a telegrafů. Od samého počátku začaly výplatní otisky vyplácet zásilky a vytvářely celistvosti, které jsou důkazem zajímavosti poštovního provozu. Dokumentují hospodářský, politický a kulturní život společnosti v různých obdobích národa. Práce většinou zobrazuje poštou prošlé celistvosti v různých formách. Doplňují je eseje, otisky prvního dne, zkušební otisky a další zajímavosti. Publikace nepopisuje jen otisky různých druhů, ale prostřednictvím otisků zprostředkovává zajímavý pohled na osobnosti sběratelství tohoto oboru a příležitostné a propagační výplatní otisky. Zmiňeny jsou otisky, které vyplácely zásilky v různých obdobích a státních útvarech, které vznikaly a zanikaly zejména v 20. století vlivem neklidných politických událostí v Evropě a ve světě. Otisky jsou i dokladem technologického vývoje společnosti.

In the year of 1926 a meter stamp - a product of the franking machine, a rational and modern means for postal letters franking was born in Czechoslovakia. In 2026 hundred years will elapse from the moment which was consecrated by the Universal Postal Union in the world and by the Ministry of Posts and Telegraphs in Czechoslovakia. Since the very beginning meter stamps started franking consignments and created entires which are the proof of interesting parts of the postal system. They provide documentary evidence of the economic, political and czktzral life of the society in different periods of the nation. The commemorative work portrays postal entires in most cases in different forms. Essays, first day meter stamps, proofs and other interesting objects of interest complement each other. The publication describes not only different meter stamps, but through them it opens an interesting glimpse at collecting legends of the branch and occasional and publicity meter stamps. The work mentions meter stamps which were franking consignments in different time periods and different state territories which were born and which came to an end especially in the 20th century under the influence of turbulent political events in Europe and in the world. Meter stamps are the proof of the society evolution.

ANGLICKÉ RESUMÉ (ENGLISH SUMMARY)

1926 – it was the year of the first franking machine and the first meter stamps on the territory of Czechoslovakia. After some time we will be celebrating 100 years of the firm existence of the modern and rational means of franking postal documents.

The day will be the 9th September, 1926 when the official consent of the Czechoslovak postal authorities to implement meter stamp machines and their stamps in the Czechoslovak postal system was given.

The second important day was 16th September, 1926 when the official delegation of the Ministry of Posts and Telegraphs and the Prague Postal Directorship started the life of two franking machines by Francotyp GmbH in the buildings of Živnostenská banka and Česká a průmyslová banka Prague .

The franking machines found their way and helped functioning Czechoslovak postal services in a most modern and fast way.

The commemorative publication reminds us of the great history of the meter stamps on the territory of Czechoslovakia in a period of 100 years and opens in front of us through a great number of the entires and other artefacts where meter stamps are the main factor of the entires.

The meter stamp entires, mostly posted or confirmed by postal authorities, show the real life how it was and endorse the actual history indeed. Any parade of redundant words is not necessary. The less, the better. The pictures dominate and cry. The texts are only supportive describing facts not evident from the entires and necessary to understand the stories.

The history of the territory of Czechoslovakia is in front of the reader in a nutshell, very handy. The territory went on even if it lost the name of Czechoslovakia. The people, the individuals, companies, organisations, institutions, postal offices had to go on and communicated or helped communication among the people. And it happened. The meter stamp helped. In the communication the mankind a lot. And not only commercially.

The book shows meter stamp of different periods – the first (1926 – 1938), the second (1938 – 1939), the third (1945 – 1948) and the fourth (1948 – 1992) republics of Czechoslovakia, but also meter stamps of occupied territories in the years 1938 – 1945 and meter stamps of the Protectorate Bohemia and Moravia (1939 – 1945), Slovakia (1939 – 1945) and Ruthenia (1949 – 1945) as well as the new republics of Czechia and Slovakia (since 1993). Essays of the most interesting 20th and 30th years, entires addressed to legends of the Czechoslovak meter stamps world and occasional and publicity meter stamps are added. By this gesture I pay homage to all of them who brought the meter stamps collecting among the family of the other postal history branches.

I chose „a flying glimpse“ at the meter stamps. The book is not the catalogue. I included in the book casual entires, but rarities were had to be a part of the memories. Not only classical meter stamps, but also modern like, digital meter stamps, APOSTs and ATMs are shown.

I went through hundreds of entires, artefacts, postal cards, letters. The results are in front of the reader. Hope the book will be positively accepted by the public, both by experts and laymen as a cultural part of my country.

Let's hope the letter communication despite the massive use of electronical means will continue and the meter stamp will stay here with us.